

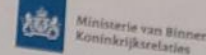

Bouwen én verduurzamen

Kamerbrief 4 oktober 2023

- › Jelle Bluemink
- › Hoofd bouwregelgeving en bouwkwaliteit
- › Platformbijeenkomst
Lenteakkoord 2 november 2023

Drie brieven circulair bouwen 2019-2023

Ministerie van
Koninkrijksrelaties

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 23 december 2022
Betreft Beleidsagenda normeren en stimuleren c

Inleiding

Met deze brief bied ik u, mede namens de Minister van
Voedselkwaliteit en de Staatssecretaris van Infrastru-
ctuur en Waterstaat, de Beleidsagenda normeren en stimuleren circulair bou

In de gebouwde omgeving is er sprake van CO₂-uit-
stoot van gebouwen. In het Programma Circulaire econo-
mie (PCCE) heb ik beschreven hoe de gebouwde omgeving
in de gebruiksfase terug wil brengen: vooral door de
energieprestatie van woningen en andere gebouwen te
verbeteren. Voor de bestaande bouw zet ik de energieprestatie
doelstelling op een niveau dat overeenkomt met de
toepassing van meer duurzame installaties voor

Naast deze ambitie om de energieprestatie van
gebouwen te verbeteren, heb ik in het PVGO ook beknop-
t gemaakt over de milieuprestatie van de gebouwde om-
geving. De milieuprestatie van de gebouwde omgeving
wordt bepaald door de toegepaste bouwmaterialen en -pro-
ductie, transport en bouwproces. Deze milieubelasting is
berekenbaar en kan in algemene zin worden verminderd.
De milieuprestatie kan in algemene zin worden verbeterd
door:

- het gebruik van hernieuwbare materialen;
- het recyclen of hergebruiken van bouwmaterialen;
- het verminderen van de milieubelasting van bouwmaterialen.

¹ Beleidsprogramma versnelling verduurzaming
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/27/beleidsprogramma-versnelling-verduurzaming-gebouwde-omgeving>
² Een nadere toelichting op de werking hiervan is te vinden op
www.milieudatabase.nl en naar: Tweede Kamer

Ministerie van
Koninkrijksrelaties

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 4 oktober 2023
Betreft Normering circulair bouwen en standaardisatie uitvraag
duurzame woningbouw

In mijn brief van 23 december 2022 en via het Nationaal Programma Circulaire
Economie (NPCE) is uw Kamer geïnformeerd over mijn beleidsagenda voor
circulair bouwen.¹ Ik heb uw Kamer daarin toegezegd om een uitwerking van
deze beleidsagenda aan te bieden. Met deze brief geef ik, mede namens de
Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, invulling aan deze toezegging
en werk daarbij uit op welke wijze ik de landelijke wettelijke eisen voor circulair
bouwen zal aanscherpen. Daarbij ga ik ook in op de wijze waarop ik, mede
namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de
Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, voornemens ben om biobased
bouw verder te stimuleren, onder andere door genoemde aanscherping van de
landelijke wettelijke eisen en door een opschalingsplan voor biobased bouwen. Dit
plan zal later dit najaar worden gelanceerd. Daarnaast ga ik ook in op de
noodzaak tot standaardisatie van hetgeen door opdrachtgevers wordt uitgevraagd
als het gaat om woningbouw met ambities voor duurzaamheid die hoger zijn dan
de huidige wettelijke eisen. Als deze standaardambitiesniveau op grote schaal
wordt toegepast, kan dat leiden tot aanscherping van wettelijke eisen, dat kunnen ze in de toekomst de basis vormen voor
aanscherping van wettelijke eisen, omdat een groot deel van de markt zich dan
hier naar verwachting op zal richten en er ervaring met heeft opgedaan.

Haalbaar, betaalbaar en duurzaam
Samen met marktpartijen, corporaties en medeoverheden sta ik voor de realisatie
van de maatschappelijke opgave 981.000 woningen te bouwen in de periode tot
en met 2030 tegen aanvaardbare kosten². Haalbaar en betaalbaar, en ook
toekomstbestendig. Daarom stel ik niet alleen eisen aan de energieprestatie van
nieuwe woningen, maar ook milieuprestatie-eisen. Woningen dienen niet alleen
energiezuinig te zijn in gebruik, maar ook duurzaam gebouwd te worden. Het
erkennen van de noodzaak hiertoe is de laatste jaren toegenomen en de
wettelijke minimumeisen zullen daarom in 2025 scherper worden gesteld en
de grote lokale variatie in duurzaamheidsambities meer te uniformeren en
daarmee kennis en ervaring op te doen over welke aanscherpingen nog reëel zijn

¹ Kamerbrief over beleidsagenda normeren en stimuleren circulair bouwen
² Kamerbrief ABF rapportages PRIMOS en planCapaciteit en betekenis voor de bouwopgave;
hierbij werk ik ook aan het beter benutten van de bestaande woningvoorraad - Kamerbrief
beter benutten bestaande woningvoorraad | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

¹ Tweede Kamer, verslagen
bevestigd; Tweede Kamer, verslagen
² Tweede Kamer, verslagen
³ Tweede Kamer, verslagen

Brief 4 oktober 2023

- > Perspectief op ambities op langere termijn
- > Ambitieuze aanscherping eis
- > Maatregelen verdergaande sturing op CO2-reductie
- > Stimulering biobased bouwen

Ministerie van Infrastructuur en Watermanagement
De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 23 december 2022
Betreft Beleidsagenda normeren en stimuleren circulaire economie

Inleiding
Met deze brief bied ik u, mede namens de Minister van Infrastructuur en Watermanagement, de Beleidsagenda normeren en stimuleren circulaire economie aan te nemen. In de gebouwde omgeving is er sprake van CO₂-uitstoot. De gebouwde omgeving (PVG) heb ik beschreven hoe in de gebruiksfase terug wil brengen: vooral door de energieprestatie van woningen en andere gebouwen te verbeteren. Voor de bestaande bouw zet ik energieprestatie door onder meer de verbetering van de toepassing van meer duurzame installaties voor.

Naast deze ambitie om de energieprestatie van gebouwen te verbeteren, heb ik in het PVGO ook beknoppt aangegeven hoe de gebouwde omgeving (PVG) kan worden verbeterd. Ook die reken ik de gebouwde omgeving. De milieuprestatie van de toegepaste bouwmaterialen en -producten van de productie, transport en bouwprocesfase en de afvalfase, inclusief eventuele recycling. De milieuprestatie kan in algemene zin worden verbeterd door:

- het gebruik van hernieuwbare materialen te verminderen van het gebruik van plastic;
- het recyclen of hergebruiken van bouwmaterialen;
- het verminderen van de milieubelasting van bouwmaterialen.

¹ Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwen
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/23/beleidsprogramma-versnelling-verduurzaming-gebouwen>
² Een nadere toelichting op de werking hiervan is te vinden op www.milieudatabase.nl en naar: Tweede Kamer, vergadering 2022-2023, Tweede Kamer, vergadering 2022-2023, Tweede Kamer, vergadering 2022-2023, Tweede Kamer, vergadering 2022-2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 4 oktober 2023
Betreft Normering circulair bouwen en standaardisatie uitvraag duurzame woningbouw

In mijn brief van 23 december 2022 en via het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) is uw Kamer geïnformeerd over mijn beleidsagenda voor circulaire economie. Ik heb uw Kamer daarin toegezegd om een uitwerking van deze beleidsagenda aan te bieden. Met deze brief geef ik, mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Watermanagement, invulling aan deze toezegging en werk daarbij uit op welke wijze ik de landelijke wettelijke eisen voor circulaire economie zal aanscherpen. Daarbij ga ik ook in op de wijze waarop ik, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Watermanagement, voornemens ben om biobased bouwen verder te stimuleren, onder andere door genoemde aanscherping van de landelijke wettelijke eisen en door een opschalingsplan voor biobased bouwen. Dit plan zal later dit najaar worden gelanceerd. Daarnaast ga ik ook in op de noodzaak tot standaardisatie van hetgeen door opdrachtgevers wordt uitgevraagd als het gaat om woningbouw met ambities voor duurzaamheid die hoger zijn dan de huidige wettelijke eisen. Als deze standaardambitieniveaus op grote schaal leidend zijn voor projecten, dat kunnen ze in de toekomst de basis vormen voor aanscherping van wettelijke eisen, omdat een groot deel van de markt zich dan hier naar verwachting op zal richten en er ervaring mee heeft opgedaan.

Haalbaar, betaalbaar en duurzaam
Samen met marktpartijen, corporaties en medeoverheden sta ik voor de realisatie van de maatschappelijke opgave 981.000 woningen te bouwen in de periode tot en met 2030 tegen aanvaardbare kosten¹. Haalbaar en betaalbaar, en ook toekomstbestendig. Daarom stel ik niet alleen eisen aan de energieprestatie van nieuwe woningen, maar ook milieuprestatie-eisen. Woningen dienen niet alleen energiezuinig te zijn in gebruik, maar ook duurzaam gebouwd te worden. Het erkennen van de noodzaak hiertoe is de laatste jaren toegenomen en de wettelijke minimumeisen zullen daarom in 2025 scherper worden gesteld en de richting 2030 en 2035 stapsgewijs worden aangescherpt. Daarnaast is het nodig de grote lokale variatie in duurzaamheidsambities meer te uniformeren en daarmee kennis en ervaring op te doen over welke aanscherpingen nog reëel zijn

¹ Kamerbrief over beleidsagenda normeren en stimuleren circulaire economie
² Kamerbrief ABF rapportages PRIMOS en plancapaciteit en betekenis voor de bouwopgave; hierbij werk ik ook aan het beter benutten van de bestaande woningvoorraad - Kamerbrief beter benutten bestaande woningvoorraad | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Milieuprestatie-eis

- › Ambitieuze aanscherping eis
 - Woningen 0,5
 - Kantoren 0,85
- › Uitbreiding eis naar andere gebruiksfuncties

Verdergaande CO2-reductie

- > Maatregelen verdergaande sturing op CO2-reductie

Scherpere milieuprestatie-eis

Zwaardere weging CO2-emissie

EU: eis berekening CO2-emissie

De biobased keten

